

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 11064/10
Дана 18.1.2012. године
Б Е О Г Р А Д

СП-3 право залогe ради утврђења

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Славице Срећковић и Ловорке Стојнов, чланова већа, у парници тужиоца Града Београда, којег заступа Градско јавно правобранилаштво из Београда, улица Тиршова број 1, против туженог АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Трећег општинског суда у Београду П-7135/07 од 15.4.2008. године, у седници већа одржаној дана 18.1.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег општинског суда у Београду П-7135/07 од 15.4.2008. године у ставу првом и трећем изреке.

УКИДА СЕ одлука о трошковима поступка из става другог изреке пресуде Трећег општинског суда у Београду П-7135/07 од 15.4.2008. године и предмет уступа Првом основном суду у Београду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Трећег општинског суда у Београду П-7135/07 од 15.4.2008. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца Града Београда којим је тражио да се утврди да је ништав уговор о откупу стана закључен између Града Београда и ББ из Београда, који је оверен пред Првим општинским судом у Београду Ов-11382/93 од 17.3.1993. године, за стан аа у Београду, по структури двособан, површине од 44 м2. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован предлог за одређивање привремене мере којом би се забранило туженом АА из Београда свако располагање, оптерећење и отуђење

двособног стана аа у Београду, до правноснажног окончања овог поступка.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле обе странке, и то: тужилац на пресуду у целости због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужени само на одлуку о трошковима поступка, због битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 372 ЗПП, другостепени суд је нашао да жалба тужиоца није основана, а да је жалба туженог основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачке 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је по уговору о коришћењу на неодређено време од 27.2.1978. године био носилац станарског права на двособном стану аа у Београду, улица _ . На адреси наведеног стана тужени има пријављено пребивалиште код надлежног управног органа од 6.3.1978. године. Између тужиоца, као носиоца права располагања – продавца и туженог, као носиоца станарског права – купца, закључен је уговор о откупу предметног стана Ов-11382/93 од 17.3.1993. године. Тужени је исплатио уговорену цену стана у целости, о чему му је тужилац издао и потврду од 14.4.1993. године. Решењем Савезног министарства за унутрашње послове од 8.3.2001. године тужени је уписан у књигу југословенских држављана, а тако је стекао и држављанство Републике Србије.

Исказима саслушаних сведока није могло бити поуздано утврђено да тужени у време закључења спорног уговора о откупу стана, тај стан није користио са члановима свог породичног домаћинства, односно да га је издавао другим лицима.

Полазећи од изложеног, првостепени суд је правилно поступио када је одбио тужбени захтев за утврђење ништавости уговора о откупу предметног стана.

Одредбом члана 103 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да је ништав уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију, или ако закон у одређеним случајевима не прописује што друго.

Тужилац у овом спору захтева утврђење ништавости уговора о откупу стана који је закључио са туженим зато што је исти противан одредби члана 16 став 1 Закона о становању. Наведеном одредбом је прописано да је носилац права располагања на стану у друштвеној својини и власник стана у државној својини дужан да носиоцу станарског права, односно закупцу који је то својство стекао до дана ступања на снагу тог Закона, на његов захтев у писменој форми омогући откуп стана који користи, под условима прописаним тим Законом. Позивајући са на ову законску одредбу тужилац тврди да тужени у време

закључења уговора о откупу није користио стан који је предмет тог уговора и да се још током 1991. године одселио у __.

Пошто исказима саслушаних сведока са сигурношћу није могла бити утврђена чињеница некоришћења спорног стана од стране туженог и чланова његовог породичног домаћинства у периоду пре закључења уговора о откупу, а терет доказивања те чињенице је сходно члану 223 став 2 ЗПП на тужиоцу, првостепени суд је правилно закључио да спорни уговор није противан члану 16 став 1 Закона о становању и због тога није ништав правни посао у смислу члана 103 став 1 Закона о облигационим односима.

Жалбом тужиоца – жалбеним наводима којима се оспорава оцена изведених доказа, по налажењу другостепеног суда, неосновано се оспорава правилност првостепене пресуде.

Тужилац неосновано оспорава оцену изведених доказа – исказа саслушаних сведока СС, СС1 и СС2, јер се из истих не може са сигурношћу утврдити чињеница некоришћења спорног стана на којој тужилац заснива свој тужбени захтев. Ови сведоци јесу изјавили да туженог не познају, али се на основу тога не може извести закључак да тужени спорни стан не користи, односно да га је издавао другим лицима. Ово нарочито ако се има у виду да сведок СС у свом исказу тврди да користи стан у улици аа1 у Београду, другом улазу у односу на улаз у којем се налази спорни стан, и да никада није одлазила у аа, односно да су сведоци СС1 и СС2 у својим исказима навели да им није познато ко је спорни стан користио, нити их је то интересовало јер су познавали само станаре са свог, __ спрата зграде. Када се искази ових сведока доведу у везу са исказима сведока СС3 – корисника стана број аа-1 који се налази у непосредном суседству спорног стана и СС4 – корисника стана број аа-9, које наводе да је предметни стан користио старији брачни пар и да се тужени није исељавао из стана, осим што је повремено одлазио у __ где је рођен, односно уверењем о пријављеном пребивалишту туженог на адреси стана који је предмет спора од 6.3.1978. године, онда се жалбеним наводима тужиоца неосновано оспорава оцена изведених доказа и на основу исте утврђено чињенично стање у погледу коришћења предметног стана.

Нису основани ни наводи жалбе којима се тужилац позива на одредбу члана 82а став 2 Закона о основама својинско-правних односа и указује на пропуст првостепеног суда да утврди постојање реципроцитета између Савезне Републике Југославије и Републике __ у погледу стицања права својине на непокретностима – становима, јер је тужени стан откупио иако није био држављанин СРЈ.

Тужени је био држављанин СФРЈ и истовремено је имао држављанство једне од република чланица федералне државе, у овом случају __ где је и рођен. Преамбула Устава СРЈ који је 27.4.1992. године прогласило Савезно веће Скупштине СФРЈ позива се на непрекинути државно – правни континуитет Југославије. Принцип непрекидног суверенитета Југославије изражен у преамбули Устава СРЈ обавезивао је савезну државу да преко својих органа донесе закон о условима под којима се стиче и престаје југословенско држављанство, а којим ће бити уређен и одговарајући начин повезивања правног

режима држављанства СФРЈ и држављанства СРЈ. Повезивање раније постојећег и новог држављанства постоји када је законом предвиђено признање одређених правних ситуација стицања држављанства за одређена лица која су то држављанство стекла по раније постојећем правном режиму држављанства, односно кад су законом утврђени услови и поступак натурализације тих лица. О прекиду континуитета држављанства могло би се говорити само кад законодавац не би предвидео ниједан начин признавања два правна режима држављанства.

Савезним Законом о југословенском држављанству („Службени лист СРЈ“ број 33/96), обезбеђено је начело државно-правног континуитета Југославије као државе и утврђивањем посебног прелазног режима држављанства којим се установљава поступак пријема у југословенско држављанство за сва она лица која су имала држављанство СФРЈ, а која желе да остваре трајну персоналну везу са СРЈ. Тако је одредбом члана 47 наведеног Закона прописано да држављани СФРЈ који су имали држављанство друге републике СФРЈ, а који су на дан проглашења Устава СРЈ – 27.4.1992. године имали пребивалиште на територији Југославије и деца тог држављанина рођена после тог датума, као и држављани друге републике СФРЈ који су прихватили превођење у професионалног официра и професионалног подофицира, као и цивилна лица на служби у Војсци Југославије, као и чланови њихове уже породице, ако немају друго држављанство могу стећи југословенско држављанство подношењем захтева за упис у матичну књигу југословенских држављана, у Законом одређеним роковима.

Тужени је био носилац станарског права на спорном стану и, сходно члану 16 став 1 Закона о становању, имао је право на откуп стана који је користио. Тужени је имао држављанство СФРЈ и држављанство републике чланице те државе – __, али је испуњавао и прописане услове из члана 47 Закона о југословенском држављанству за стицање држављанства СРЈ. Подношењем захтева за пријем у држављанство СРЈ тужени је испољио жељу за стицање тог држављанства. С тога је, по налажењу овога суда, дошло до повезивања држављанства СФРЈ које је тужени имао и држављанства СРЈ у које је примљен по посебном – прелазном режиму држављанства предвиђеном чланом 47 Закона о југословенском држављанству. Због тога и не постоји прекид континуитета у држављанству туженог, нити се он може сматрати странцем на којег би се примењивала одредба члана 82а став 2 Закона о основама својинскоправних односа.

Тужиочевом жалбом се посебно не оспорава одлука о предложеној привременој мери која је донета уз одлуку о главној ствари. По налажењу другостепеног суда, у ситуацији када је одбијен тужбени захтев, правилно је одбијен и предлог за одређивање привремене мере која је требало да служи само за обезбеђење таквог захтева.

Са свега наведеног, на основу члана 375 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Основано се жалбом туженог указује да је одлука о трошковима поступка донета погрешном применом одредби Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 149 став 1 ЗПП прописано је да странка која у целини изгуби парницу дужна је да противној странци накнади трошкове. Сходно члану 159 став 1 – 3 истог Закона, о накнади трошкова одлучује суд без расправљања, на одређени захтев који је странка дужна ставити најдоцније до завршетка расправљања које претходи одлучивању о трошковима, и у истом опредељено навести трошкове за које тражи накнаду.

Према стању у списима, тужени је поднеском од 3.8.2007. године захтевао накнаду трошкова поступка и у том поднеску опредељено навео трошкове за које тражи накнаду. Због тога није било места одлуци првостепеног суда да свака странка сноси своје трошкове, са образложењем да тужилац, иако је тужбени захтев одбијен, није обавезан да туженом накнади трошкове поступка зато што пуномоћник туженог није приступио на рочиште на којем је главна расправа закључена.

Из тог разлога, одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде је морала бит укинута и предмет уступљен Првом основном суду у Београду који је, на основу члана 22 став 2 Закона о уређењу судова и члану 3 тачка 1 Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, надлежан за поновно поступање.

У поновном поступку, првостепени суд ће правилном применом одредби чланова 146, 149 став 1, 150 и 159 ЗПП одлучити о трошковима поступка.

Сходно изложеном, на основу члана 387 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић